

הגיגי פרשה והלכה

העלון המשפחתי לתושבי גבעת שמואל לעיון בפרשה ובהלכה סביב שולחן השבת
לע"נ הרב שמעון בן שמחה ע"ה ולע"נ רבקה בת יוסף ע"ה

פרשת "וארא"

אנשים עם "פתיל קצר"

הקב"ה מצווה את משה ללכת לעם ישראל שהיו בעיצומו של שיעבוד קשה ומר ולומר להם שהקב"ה הבטיח שיוציא אותם, יציל אותם, יגאל אותם, יקח אותם לעם ויביא אותם לארץ ישראל.

משה, אכן מזדרז והולך לבשר לעם את הבשורה הגדולה אבל תגובתם היה מאכזבת ביותר, הם אפילו לא רצו לשמוע לדברי משה וכפי שהתורה כותבת "ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה".

למה התכוונה התורה באמרה "קצר רוח" ?

לדעת רש"י, נשימה קצרה או אי יכולת להאריך בנשימה היא תוצאה וסימן של דאגה או צער הנובע מצרה קשה ביותר ולכן אפשר לומר ש "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" פירושו – שהצרה הגדולה שהיו בה גרמה להם מצב נפשי שלא אפשר להם לקחת נשימה ארוכה ולהיות בהקשבה למה שאומרים להם.

גם לדעת הרמב"ן "קוצר רוח" הוא מצב נפשי שלא מאפשר הקשבה אבל לדעתו חוסר היכולת להקשיב נבעה מפחד שפרעה ייהרג אותם בחרב.

לדעת ה "משך חכמה" קוצר רוח פירושו "חוסר סבלנות". לדעתו לאדם שנמצא בצרה אין סבלנות לשמוע הבטחות שבעתיד יהיה טוב. הוא בצרה עכשיו ומעניין אותו איך היא מפסיקה עכשיו ולא בעוד שבועות וחודשים. משה מבטיח להם שבעתיד "יהיה טוב", הקב"ה יקח אותם לעם ויביאם לא"י אבל להם יש "קוצר רוח" – אין סבלנות לשמוע על העתיד הם רוצים פתרון קסם וישועה עכשיו, משהו קונקרטי לרגע זה ולכן לא שמעו לו.

הגר"א מסביר שיש שני סוגי עינוי האחד "עבודה קשה" אבל עם "הפסקה" והשני "עבודה קלה" (לקושש קש לתבן) אבל "ללא הפסקה". לדעתו הביטוי "קוצר רוח" מבטא מציאות של "עבודה ללא הפסקה" מצב שאי אפשר "לקחת רוח", "לקחת אור" בין מטלה למטלה כי מרווח ההפסקה הוא קצר ביותר ומציאות זו היא שלא אפשרה להם לשמוע לדברי משה.

כל ההסברים עד כה רואים ב "קוצר רוח" אי פניות נפשית לשום דבר. מאידך רבינו חיים בן עטר מסיט את כל העניין לצד האמוני והדתי.

לדעתו, מאחר וטרם ניתנה תורה ועדיין לא חוו התגלות אלוקית, האמונה שלהם הייתה "קטנה" ולא מפותחת ולאנשים בלי אמונה קשה להתמודד עם צרה וקטסטרופה. העם סבל מ "קוצר רוח" כלומר מ "פתיל קצר" בצד האמוני שלהם ולכן לא שמעו למשה.

גם כיום כדי להתמודד עם הבעיות והקשיים שאנו חווים עלינו "להאריך את פתיל האמונה" בקב"ה, לא רק להאמין שהוא קיים אלא שהוא שולט על המציאות מהווה אותה ומשגיח עלינו ברחמים.

העלון מוקדש לעילוי נשמת :

הרב שמעון בן שמחה ע"ה, רבקה בת יוסף ע"ה, יפה בת שמעון ע"ה, בת שבע בת אפרים ע"ה, יוסף בן שלמה ע"ה, הרב שמחה בן אפרים ע"ה, זילפה בת יואב ע"ה, הרב אור שרגא בן שמואל ע"ה, הרב יוסף חיים בן יעקב ע"ה, מאשה מרים בת יצחק אריה ע"ה, שמואל בן איסר ישראל הכהן ע"ה.

מה למדנו ב "בית מדרש בוקר" המתקיים כל בוקר בין 8-10 ב "בית מתתיהו"?

מדוע הכוהנים חולצים נעליים ומדוע אסור להביט בהם בזמן הברכה ?

מדוע הכוהנים חולצים נעליים ?

1. הנעליים של רוב האנשים בתקופה הקדומה היו בדרך כלל מלוכלכות בבוץ ובטיט (גם בגלל שהרבה עבדו בחקלאות וגם בגלל שהכבישים היו דרכי עפר ובוץ) וחז"ל חששו שכאשר הכהן יעלה לדוכן ויריס את ידיו גם החלוק שלו יתרומם ואז יתגלו נעליו המלאות בבוץ וטיט וכבוד הציבור יתבזה על ידי כך ולכן חז"ל גזרו שיחלוץ את נעליו לפני הברכה וכך לא יתגלו נעליו המלוכלכות לעיני כל.
2. הנעליים בתקופת חז"ל היו מעין סנדל עם רצועות שהיו כורכים אותן סביב השוק. חז"ל חששו שמא תתנתק רצועה כאשר הכהן יהיה בדרכו לעלות לדוכן ואז הוא יתעכב כדי לקשור אותה ובינתיים הכוהנים יאמרו את ברכת הכוהנים בלעדיו ואז מישהו מהציבור יחשוב שהכהן לא עלה בגלל שהתגלה שהוא כהן פסול (ולא בגלל שהרצועה התנתקה) ובכך יצא עליו שם רע לחינם. בעקבות חשש זה הכוהנים עולים ללא נעליהם.

מדוע אסור להסתכל על הכוהנים בזמן ברכת כוהנים ?

1. כשם שיש מצוה על הכוהנים לברך את ישראל כך יש מצוה על הציבור להתברך (חרדים ד/יח) ולכן בעת הברכה על הציבור להתמקד בברכה, לכוין לכל מילה ולא להשיח דעתו מהברכה.
חז"ל הבינו שאם נסתכל על ידיהם של הכוהנים בשעת הברכה הדבר ישיח את דעתנו ולא נצליח לכוין למילות הברכה ולכן הם גזרו לא להביט בכהן בזמן הברכה. מסיבה זו היה אסור לכהן שיש לו מום בולט בידיו או בגופו לעלות כיון שיביטו בו וישיחו דעתם מהברכה אבל כיום הכוהנים מכוסים בטלית ואם הטלית מכסה את המום מותר לכהן לשאת את כפיו כי לא רואים את המום ולא משיחים את הדעת.
  2. הכוהנים בבית המקדש היו מזכירים שם השם המפורש בברכת כוהנים ואז השכינה הייתה שורה על ידיהם ומי שהיה מסתכל היו עיניו כהות כיוון שזלזל בכבוד השכינה (בכך שהעז לראותה כביכול).
- גם כיום זכר למקדש עדיין יש את ההרגשה שהשכינה מבצבצת מבין אצבעות הכוהנים (מציץ מן החרכים) ולכן נוהגים לא להסתכל. (ראיה בחטף ומעטת ביותר – מותרת וראה משנה ברורה קכח ס"ק פט)

הודעות

1. חוג תהילים "תפארת אריאל" בע"ה בשבת במרכזי בשעה 13:00

2. "כולל יום השישי" קורא לך !!!!! בית מתתיהו 7:30 – 10:00

3. "בית מדרש בוקר" כל יום בבית מתתיהו 8:00 – 10:00 פתוח
לכלל הציבור !!!!! 0525219169

ראה מה חדש באתר האינטרנט על הציבור הדתי

www.dationline.co.il

חידה לפרשת "וארא"

באלו מכות לא הייתה התראה ומדוע דווקא בהן ?

תשובות לשלוח למחבר העלון מרדכי אפרתי
efratis@neto.net.il

עלויות הפקת העלון גבוהות ולכן נשמח לקבל תורמים שייקחו עליהם את עלויות ההפקה (אפשר עם הנצחה, ברכה וכד') ובכך יהיו שותפים להגדלת תורה והאדרתה.

ניתן לפנות למחבר העלון בטל' 0525219169